

Пархоменко Д.В.,

студентка IV курсу факультету мистецтв ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Мерлянова О.А., кандидат мистецтвознавства, доцент, заввідувач кафедри хореографії ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ НА ВИХОВАННЯ ПОШАНИ ТА ПАТРІОТИЗМУ У МОЛОДІ

Українська держава багато століть зазнавала пригнічення, яке відчувалося на кожному кроці. З покоління в покоління, численна кількість українців виховувалась в душі відчуження від рідного краю та національної культури. Навмисна заборона української мови та літератури, музично-пісенних творів, висвітлення історії, яка була неодноразово викривлена, неповага до народу через висміювання українського характеру, традицій та обрядів - сформували ряд дуже негативних наслідків для подальшого розвитку українця як особистості. В умовах цих жорстоких реалій, український народ постійно намагались позбавити як територіально-економічної, духовної, так і культурної цілісності і самостійності.

Виникають питання: «А чому це відбувалось? Чому десятиріччями засуджували багатьох українських митців?». Тому що пропагуванням української історії та культури, вони здійснювали надзвичайний вплив на народ, що спонукав до рішучості, боротися за свою країну, права, неймовірно підіймали бойовий дух, який постійно намагались знищити.

У наш час, в період кардинальних змін в соціальній сфері, політиці та економіці держави, постає питання щодо реформування національно-естетичного виховання сучасного українця.

Але, на жаль, на сьогодні, одним із негативних наслідків багаторічних розправ над українською історією та культурою є загострення проблеми розвитку відчуття пошани та патріотизму українського молодого покоління. Саме відчуття патріотизму є основою для будь-якого суспільства. Ця основа являє собою мотив, необхідний для саморозвитку і розкриття потенційних можливостей кожного громадянина у різноманітних сферах життєдіяльності.

Патріотичне виховання включає в себе розвиток любові до своєї країни, національної самосвідомості та гідності, потребу зробити свій внесок у долю Батьківщини, а також дбайливе ставлення до рідної мови, культури і традицій. Саме від народу, від кожної особистості, залежить загальний рівень патріотичного настрою, розвиток духовної і культурної спадщини української нації. Виховання молоді на прикладах життя борців за становлення української

державності та суверенності - один із найбільш важливих шляхів формування історичної пам'яті та пошани до власної держави. Запорукою для подальшого гармонійного розвитку особистості в державі є виховання у сучасного молодого покоління патріотизму, збереження української мови, вивчення історії народу, його культури, традицій та мистецтва.

Мистецтво є однією із форм відображення дійсності, яка нас оточує, розкриває навколишнє життя в усіх його барвах. Сучасне життя породжує свої ідеали, образний світ, які стають своєрідними символами вираження душі. Одним із основних місць в мистецтві посідає хореографічне мистецтво. Воно гармонізує емоційний стан життя людини, закріплює естетичну та моральну основи існування. В процесі розвитку людство відкрило засоби вираження емоцій, думок та вчинків через рух. У танці прояв душі породжує умовний тілесний знак – символ, жест. Саме вони стають у культурному середовищі засобами передачі інформації. Найголовніше те, що танець сприяє вихованню почуття краси, привчає до дисципліни, товаришування та взаємодії один з одним, правилам етикету, без яких навчання хореографічному мистецтву стає абсолютно неможливим.

Танцювальне мистецтво користується широкою популярністю у молодого покоління, саме тому що сьогодні є доступним для усіх. Існують численні хореографічні колективи, гуртки та студії. Вивчення усіх видів та напрямів хореографії, та особливо народно-сценічного танцю, дає змогу розвиватися та збагачувати рівень загальної культури. Завдяки систематичному хореографічному вихованню молодь привчається до танцювальної культури. Одним з найважливіших завдань народного танцю є знайомство з національною культурою, традиціями, звичаями, побутом українського народу. Що як не рідний народний танець вселяє гордість за власну країну?

Історія українського народно-сценічного танцю дуже багатогранна і бере початок ще з давнини. З покон віків, через танець люди проявляли свої емоції, жодне свято не проходило без танцювання. Українські танці різні. Це і ліричні хороводи, і запальні побутові, жартівливі, темпераментні, що підіймають національний дух, гордість та почуття гідності за Батьківщину. Пізнання культурної та мистецької спадщини суспільством надає нових знань, вражень та культури поведінки, а також підіймає відчуття патріотизму. Багато балетмейстерів України, які зробили вагомий внесок в розвиток українського народно-сценічного танцю, ще змалку були оточені українською народною творчістю та коханням до свого краю. Павло Вірський, Ярослав Чуперчук, Мирослав Вантух, Дарій Ластівка та інші балетмейстери і дослідники змінили український народний танець та уявлення про нього. Протягом багатьох років вони виховували любов до українського мистецтва не у одного покоління дітей та молоді.

Слід зазначити, що в нашій країні існує безліч народних хореографічних колективів та гуртків, як аматорських, так і професійних. Найвідомішим хореографічним колективом є Національний заслужений академічний ансамбль танцю України ім. П.П. Вірського, який вражає своїми яскравими

постановками та професійним виконавством весь світ. В кожному танцювальному номері присутні динаміка, запальний настрій та національний характер, що подобається глядачу. І саме під час перегляду концертних номерів виникає почуття гордості і гідності за свою державу, за нашу культурну спадщину. Саме в цей момент відбувається формування національно-патріотичного духу у людини.

Не зважаючи на популяризацію сучасних напрямів хореографії, в кожному аматорському колективі існують такі танці, як «Гопак», «Гуцулка» або «Козачок». Звичайно, не всім підліткам до вподоби український народний танець «Гопак», тому багато хореографів звертаються до стилізації, щоб заохотити молодь до вивчення та збереження традицій української народної хореографії, що є ефективним методом у вихованні пошани до власної країни та історії.

Маємо зазначити, що великий вплив українського народно-сценічного танцю відчувається на конкурсах та фестивалях, Наприклад, Всеукраїнський фестиваль-конкурс народної хореографії ім. П.П. Вірського, що вже в шосте проводиться Національною хореографічною спілкою України. В ньому беруть участь колективи з різних регіонів, міст та сіл України. Він проводиться з метою збереження і розвитку народних традицій хореографії, збагачення професійного і аматорського мистецтва, а також підвищення художнього рівня балетмейстерських постановок. На цьому конкурсі можна побачити найрізноманітніші танцювальні номери, від Західного регіону до Слобожанщини, від Полісся та Волині до Центральної України та Півдня. Кожен колектив, кожен учасник демонструє вражаючі уміння та навички, які здатні привести весь глядацький зал у захват.

Отже, конкурси такого рівня не тільки підіймають войовничий дух та жагу до перемоги, а й виховують гідність і пошану до різнобарвного і різноманітного українського народного танцювального мистецтва.

Таким чином, український народно-сценічний танець має великий вплив на виховання національної гідності, вихованості, патріотизму. Він відіграє значну роль у духовному збагаченні та підвищенні естетичної культури молодого покоління. Саме патріотичне та духовне виховання підростаючого покоління забезпечать цілісність української нації, його національне відродження, об'єднання різних етносів і регіонів країни.

Список використаних джерел:

1. Вірський П. П. Українські народні танці / упоряд., авт. вступ. ст. і прим. А. І. Гуменюк ; ред. П. П. Вірський. – Київ : Наукова думка, 1969. – 632 с.
2. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник / уклад. О. П. Колосок. – Київ : ДАККіМ, 2008. – 116 с.